

2010-09-30

Dnr 43-2010:2373

Skolbeslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn i Engelbrektsskolan
i Örebro kommun

Rektor vid Engelbrektsskolan

Box 313 20

701 35 Örebro

Örebro kommun

Box 30000

701 35 Örebro

Tillsyn i Engelbrektsskolan

Grundskola, årskurs 5-9

Obligatorisk särskola (träningsskola), årskurs 7–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Engelbrektsskolan och Örebro kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Inspektionen visar att undervisningen i Engelbrektsskolan sker i en allt väsentligt lugn miljö som skapar trygghet och studiero. Trots detta når inte alla elever kunskapsmålen. För att förbättra elevernas kunskapsresultat och graden av måluppfyllelse krävs analys av det arbete som bedrivs i skolan.

Inom grundskolan måste den pedagogiska personalen tydligare för elever och vårdnadshavare formulera de insatser skolan avser att vidta för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Skolledningen måste utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete där kunskapsresultat och måluppfyllelse i alla ämnen efterfrågas och där sammanställningar av erhållna uppgifter läggs som grund för en kvalitativ uppföljning och analys av undervisningen. Detta skapar förutsättningar för välgrundade beslut om effektiva åtgärder för att nå förbättrade kunskapsresultat och därmed högre grad av måluppfyllelse.

Inom den obligatoriska särskolan måste rektor säkerställa ett tillförlitligt underlag för analyser av undervisningen i relation till elevernas resultat. Detta för att kunna utveckla skolans insatser så att varje elev ges möjlighet till högre grad av måluppfyllelse.

Beslut om mottagande i särskolan fattas inte av rektor utan av en särskolesamordnare för skolorna inom Skolnämnd Nordosts ansvarsområde. För närvarande genomför Skolinspektionen en riktad tillsyn med uppgift att bedöma om barn och ungdomar i Örebro kommun tas emot i särskolan enligt författningarna. Denna fråga bedöms därför inte inom ramen för den regelbundna tillsynen i Engelbrektsskolan.

Skolinspektionen har i tillsynen av Engelbrektsskolan grundskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen och 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte bestämmelsernas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans kunskapsresultat fullt ut utvärderas regelbundet som underlag för att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. (Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna (14 a kap. 8 § skollagen).
- Undervisning i ämnet teknik ges inte före eller under årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas för elever som undervisas i sådan grupp. Vidare saknas beslut om anpassad studiegång för elever som har detta (5 kap. 5 § och 10 § grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Engelbrektsskolan obligatorisk särskola identifierat följande brist som ska åtgärdas

- Rektor måste inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning i större omfattning (2 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2 och 3.

Tillsyn i Engelbrektsskolan

Örebro kommun

2010-09-30

4 (13)

Dnr 43-2010:2373

Rektor och Örebro kommun har ansvar för att Engelbrektsskolans brister åtgärdas. Redovisning över vidtagna åtgärder och påbörjat förbättringsarbete ska lämnas till Skolinspektionen. Av Skolinspektionens beslut rörande tillsynen av samtliga verksamheter i Örebro kommun (kommunbeslut) framgår när och på vilket sätt denna redovisning ska lämnas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Örebro kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Leif Magnusson och Ewa Hallberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Per Lennermark
Undervisningsråd/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Engelbrektsskolan, grundskola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Engelbrektsskolan, obligatorisk särskola (träningsskola)

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örebro kommun under läsåret 2010/11. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Engelbrektsskolan den 31 augusti och den 1 september 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (kommunbeslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister på det sätt som meddelas i kommunbeslutet

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den **1 juli 2011**. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Engelbrektsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Engelbrektsskolan skola intervjuades skolans rektorer, lärare, och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn/enhetschefen har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakkuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever i Engelbrektsskolan

Engelbrektsskolan	Antal elever
Grundskola, årskurs 5–9	517
Obligatorisk särskola (träningsskola), årskurs 7–10	15

Källa: Uppgifter från skolan 2010-09-01

Engelbrektsskolan ligger i centrala Örebro. Flertalet elever kommer från närbelägna stadsdelar. Det finns även elever från andra områden i kommunen som valt att gå i Engelbrektsskolan. På skolan finns innevarande läsår nio till Sverige nyanlända elever i årskurserna 7–9. Dessa elever har utifrån sin ålder en klassplacering inom skolan men undervisas i allt väsentligt i en sammanhållen s.k. ITK-klass.

Skolan har två befattningshavare med titeln rektor varv den ena även benämns enhetschef och har det formella rektorsansvaret för all verksamhet på skolan.

Den pedagogiska personalen i grundskolan är indelad i sju arbetslag som leds av arbetslagsledare. Särskolans personal på skolan bildar ett eget arbetslag. Tillsammans med rektorerna utgör arbetslagsledarna skolan ledningsgrupp.

På skolan finns även skolbarnsomsorg. Den verksamheten inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i kommunbeslutet.

Tillsynsprotokoll för Engelbrektsskolan, grundskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen
Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolinspektionens bedömningar av kunskapsresultat grundar sig för årskurs 5 på skolans resultatsammanställningar. För årskurs 9 grundar sig bedömningarna på nationell statistik samt för år 2010 på kommunens egen sammanställning.

Av 55 elever som slutade årskurs 5 våren 2009 har 14 bedömts inte nått de nationella målen i samtliga ämnen. För våren 2010 redovisar skolan dock att något fler elever nått de nationella målen i samtliga ämnen jämfört med våren 2009. Av skolans redovisning framgår vidare att det var i ämnena engelska, matematik och svenska som eleverna inte nådde målen i årskurs 5, i övriga ämnen redovisas således 100-procentig måluppfyllelse.

Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 på Engelbrektsskolan har under de senaste sex åren legat i paritet eller något högre jämfört med riket med undantag av år 2009 då värdet var relativt sett lågt (195,3). Flickorna på skolan har högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. 2009 var dock såväl flickornas som pojkarnas meritvärde lägre än motsvarande värde för riket.

Andelen elever i Engelbrektsskolan behöriga till nationellt program i gymnasieskolan minskade under åren 2008–2009 och låg 2009 under motsvarande andel i riket. För 2010 redovisar kommunen att 90 procent av eleverna i Engelbrektsskolan var behöriga till nationellt program.

Andelen elever på Engelbrektsskolan som nått målen i alla ämnen var lägre år 2009 jämfört med riket. Endast 58 procent av pojkarna som nådde målen i alla ämnen. Denna andel hade år 2010 enligt kommunens statistik dock till viss grad förbättrats. Under perioden 2008–2010 är dock andelen elever som nått målen i alla ämnen betydligt lägre än för åren 2006–2007.

Nästan en tredjedel av eleverna i Engelbrektsskolan når inte målen i alla ämnen medan en relativt stor andel av eleverna är behöriga till nationellt program i gymnasieskolan.

Skolan behöver analysera detta förhållande och vidta åtgärder så att skolan inte utvecklas till en s.k. tre-ämneskola.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte bestämmelsernas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I de individuella utvecklingsplanerna synliggörs inte i tillräcklig omfattning en sammanfattning av vilka kunskaper eleven ska utveckla. Det saknas även tydlig beskrivning av de insatser skolan avser vidta för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så lång möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans kunskapsresultat utvärderas regelbundet som underlag för att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn har ambitionen att ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas på skolan. Ett sådant arbete bedrivs till viss del på skolan i arbetslagen och inom ledningsgruppen. Tillsynen visar dock att rektor t.ex. inte efterfrågar och årligen gör sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen i årskurs 5. För årskurs 9 är det i huvudsak kunskapsresultaten i ämnena engelska, svenska, svenska som andraspråk och matematik som analyseras i kvalitetsarbetet och det är endast resultat i dessa ämnen som synliggörs i skolans kvalitetsredovisning. Skolans samlade kunskapsresultat tas i alltför liten utsträckning som utgångspunkt för uppföljning och analys med syfte att vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte till alla delar bestämmelserna

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

I skolans plan mot kränkande behandling saknas redogörelse för hur planerade åtgärder i föregående års plan genomförts.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Undervisning i ämnet teknik ges inte före eller under årskurs 5.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

I kursplanen för ämnet teknik anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

Eleverna erbjuds inte undervisning i teknik före eller under årskurs 5. Då det finns nationella mål för ämnet i årskurs 5 måste undervisning ske i ämnet så att eleverna ges möjlighet att nå målen.

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas för elever som undervisas i sådan grupp. Vidare saknas beslut om anpassad studiegång för dessa elever trots att de får sådan.

Författningsstöd:

5 kap. 5 § grundskoleförordningen

5 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Rektor får genom delegation besluta i fråga om elevs placering i särskild undervisningsgrupp samt besluta om anpassad studiegång.

De på skolan till Sverige nyanlända eleverna är enligt uppgift från rektor formellt klas-splacerade men undervisas till övervägande del tillsammans i en undervisningsgrupp (s.k. ITK-klass). Rektor uppger att avvikelser från timplanen gjorts för dessa elever.

Inspektörerna bedömer att aktuella elever undervisas i särskild undervisningsgrupp och att de även har anpassad studiegång enligt grundskoleförordningens bestämmelser. Några beslut om placering i särskild undervisningsgrupp eller beslut om anpassad studiegång har dock inte fattats av rektor för någon elev.

Tillsynsprotokoll för Engelbrektsskolan, obligatorisk särskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☐

Enskild elevs rätt

Bedömning

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för utvärdering och uppföljning

Bedömning:

Rektor måste inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning i större omfattning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektor inhämtar viss kunskap om lärarnas undervisning främst genom den information som lämnas i ledningsgruppen av arbetslagsledaren för särskolan. Rektor gör även sporadiska besök i särskolan för att få en kompletterande bild av undervisningen. Den kunskap rektor på så sätt får är inte tillräcklig för att systematiskt analysera lärarnas undervisning i relation till samtliga elevers resultat. Därmed saknas ett betydelsefullt underlag för att kunna utveckla undervisningen med syfte att öka elevernas måluppfyllelse.